

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

25.10.2006

B6-0556/2006 }
B6-0559/2006 }
B6-0563/2006 }
B6-0567/2006 } RC1

YHTEINEN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

työjärjestyksen 115 artiklan 5 kohdan mukaisesti

- Elisabeth Jeggle ja Bernd Posselt PPE-DE-ryhmän puolesta
- Pasqualina Napoletano, Bernadette Bourzai ja Jan Marinus Wiersma PSE-ryhmän puolesta
- Ona Juknevičienė ja Marios Matsakis ALDE-ryhmän puolesta
- Alyn Smith, Hélène Flautre, Cem Özdemir, Satu Hassi ja Bart Staes Verts/ALE-ryhmän puolesta

joka korvaa seuraavat poliittisten ryhmien jättämät päätöslauselmaesitykset:

- PSE (B6-0556/2006)
- Verts/ALE (B6-0559/2006)
- PPE-DE (B6-0563/2006)
- ALDE (B6-0567/2006)

Uzbekistanista

Euroopan parlamentin päätöslauselma Uzbekistanista

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Keski-Aasian tasavalloista ja Uzbekistanista ja etenkin 9. kesäkuuta 2005 ja 27. lokakuuta 2005 antamansa päätöslauselmat,
 - ottaa huomioon EY:n Keski-Aasian strategia-asiakirjan 2002–2006,
 - ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden ja Uzbekistanin tasavallan kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen, joka tuli voimaan 1. heinäkuuta 1999,
 - ottaa huomioon yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 18. heinäkuuta ja 3. lokakuuta 2005 pitämien kokousten päätelmät,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin puheenjohtajavaltion antamat julkilausumat Uzbekistanin ihmisoikeustilanteesta vuosina 2005 ja 2006,
 - ottaa huomioon YK:n tahdonvastaisia katoamisia käsittelevän työryhmän 27. joulukuuta 2005 julkaistun kertomuksen,
 - ottaa huomioon Etyj:n/ODIHR:n 3. maaliskuuta 2006 julkaiseman oikeudenkäyntejä koskevan seurantakertomuksen,
 - ottaa huomioon YK:n erityisedustajan Manfred Nowakin 21. maaliskuuta 2006 esittämän kertomuksen kansalaisoikeuksista ja poliittisista oikeuksista sekä kidutuksesta ja pidätyksistä,
 - ottaa huomioon Uzbekistanin tasavallan pysyvän YK-edustajan 26. kesäkuuta 2006 päivätyn Uzbekistanin ihmisoikeustilannetta käsittelevän kirjeen YK:n pääsihteerille,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 115 artiklan 5 kohdan,
- A. toteaa, että seuraava Euroopan unionin ja Uzbekistanin tasavallan välisen yhteistyöneuvoston kokous on määrä pitää 8. marraskuuta 2006,
- B. toteaa, että yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston odotetaan 13. marraskuuta 2006 käsittelevän sitä, jatkaako se pakotteita, jotka hyväksyttiin viime vuonna Andijanin toukokuun 2005 tapahtumien jälkeen,
- C. toteaa, että Uzbekistanin hallitus ei ole käsitellyt ehtoja, jotka neuvosto asetti pakotteita sovellettaessa,
- D. toteaa, että Uzbekistanin hallitus ei ole sallinut minkäänlaista riippumatonta tutkimusta Andijanissa 13. toukokuuta 2005 sattuneista tapahtumista huolimatta siitä, että erilaiset kansainväliset elimet ovat jatkuvasti ja toistuvasti vaatineet tätä kuluneen vuoden aikana,

- E. panee merkille, että Andijanissa vuonna 2005 tapahtuneen verilöylyn jälkeen Uzbekistanin viranomaiset käynnistivät ihmisoikeuksien puolustajiin, riippumattomiin toimittajiin ja kansalaisyhteiskunnan elimiin kohdistuneet tehoiskut ja asettivat syytteeseen satoja ihmisiä, joita epäiltiin osallistumisesta kapinaan,
- F. panee merkille, että kansainvälisten ihmisoikeusjärjestöjen mukaan kuluneen vuoden aikana ei ole saatu mitään uutisia tuhansista ihmisistä, jotka on pidätetty totuuden peittelemiseksi ja että pidätetyillä on suuri vaara joutua kidutuksen ja muun epäasianmukaisen käsittelyn kohteiksi; toteaa, että monet kuolemanrangaistuksella rangaistavista rikoksista syytetyt henkilöt eivät ole saaneet tarkkailijoita seuraamaan oikeudenkäyntiään,
- G. panee merkille, että kidutusta käsittelevän YK:n erityisedustajan maaliskuussa 2006 julkaiseman kertomuksen mukaan ei ole tapahtunut minkäänlaista perustavaa muutosta kidutuksen laajassa käytössä tai menettelyissä tai käytännöissä, joilla sitä voitaisiin vastustaa tehokkaasti, eikä Uzbekistanin hallitus ole toteuttanut mitään mielekkäitä toimia rankaisemattomuuden perinteen lopettamiseksi,
- H. toteaa, että YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun Taškentin-toimisto (UNHCR) suljettiin 17. maaliskuuta 2006,
- I. panee merkille, että Andijanin tapahtumien jälkeen sadat Uzbekistanin kansalaiset joutuivat pakenemaan Kirgisian tasavaltaan ja muihin naapurimaihin ja että uzbekkipakolaisia on luovutettu Uzbekistaniin, mikä loukkaa räikeästi vuonna 1951 tehtyä pakolaisten asemaa koskevaa YK:n yleissopimusta,
- J. toteaa, että Uzbekistanin yhteiskunta on suurelta osin maallistunut ja olemassa olevat rajalliset uskonnolliset ääriliikkeet saavat käyttövoimansa pääosin sosiaalisesta epäoikeudenmukaisuudesta; korostaa, että uskonnollisia ääriliikkeitä voidaan vastustaa vain oikeudellisin keinoin tukahduttamisen asemesta,
- K. ottaa huomioon, että Keski-Aasian kansalaisyhteiskunta, Uzbekistan mukaan luettuna, vaatii enenevässä määrin yhä avoimempaa yhteiskuntaa, jossa yksilönvapauksia ja ihmisoikeuksia kunnioitetaan täydellisesti, sekä demokraattista muutosta,
1. toistaa pitävänsä EU:n ja Uzbekistanin suhteita tärkeinä ja tunnustaa Uzbekistanin ratkaisevan aseman Keski-Aasian alueella, mutta korostaa, että suhteiden on perustuttava demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien periaatteiden molemminpuoliseen kunnioittamiseen, kuten EU:n ja Uzbekistanin kumppanuus- ja yhteistyösopimuksessa selvästi määrätään;
 2. kehottaa neuvostoa jatkamaan nykyisiä pakotteita 12 kuukaudella ja lisäksi:
 - epäämään EU-viisumin presidentti Islam Karimovilta, sisäministeri Bahodir Matljubovilta, puolustusministeri Ruslan Mirzajevilta, oikeusministeri Buritosh Mustafajevilta, yleiseltä syyttäjältä Rashid Kodirovilta, kansallisen turvallisuuspalvelun päälliköltä Rustam Inojatovilta sekä Andijanin alueelliselta kuvernööriltä Saidullo Begaljeviltä;

- jäädyttämään kaikkien viisumikiellon alaisten henkilöiden varat niin, etteivät he voi käyttää mitään EU:ssa mahdollisesti olevia varojaan eivätkä muulla tavoin käyttää EU:n pankkijärjestelmää;
- 3. kehottaa Uzbekistania toimimaan täydessä yhteistyössä Etyj:n sekä YK:n kanssa etenkin liittyen uskottavaa, avointa ja riippumatonta tutkimista koskevaan vaatimukseen ja kehottaa sitä noudattamaan kansainvälistä oikeutta ja olemaan avoin YK:n erityismenettelyille, joihin liittyen on pyydetty kutsuja, sekä Etyj:n seurannan ja riippumattomien tarkkailijoiden suhteen;
- 4. kehottaa neuvostoa toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet YK:n ihmisoikeusneuvostossa, jotta Uzbekistan ei enää kuuluisi luottamuksellisen "1503"-menettelyn alaisuuteen ja jotta maahan sovellettaisiin julkista seurantamekanismia, jollaista YK:n ihmisoikeusvaltuutettu Louise Harbour suositteli heinäkuussa 2005 esittämässään kertomuksessa Andijanin verilöylystä;
- 5. kehottaa Uzbekistanin hallitusta vapauttamaan kaikki ihmisoikeuksien puolustajat, toimittajat ja poliittisen opposition edustajat, jotka ovat edelleen pidätettyinä, sekä antamaan heidän toimia vapaasti ilman pelkoa vainosta ja kehottaa lopettamaan kansalaisjärjestöjen häirinnän;
- 6. kehottaa Uzbekistanin viranomaisia sallimaan UNHCR:n Taškentin toimiston avaamisen uudelleen;
- 7. kehottaa Kirgisian tasavaltaa ja muita naapurimaita noudattamaan täysin vuonna 1951 tehtyä pakolaisten asemaa koskevaa YK:n yleissopimusta, jonka mukaan pakolaisia ei saa palauttaa pakolla alkuperämaahansa, ja pidättäytymään siten uzbekkipakolaisten luovuttamisesta Uzbekistaniin; kehottaa tähän liittyen neuvostoa ja komissiota seuraamaan tarkoin kaikkien Uzbekistaniin jo luovutettujen uzbekkipakolaisten tilannetta;
- 8. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, EU:n Keski-Aasian erityisedustajalle, Uzbekistanin ja Kirgisian presidenteille, hallituksille ja parlamenteille sekä YK:n pääsihteerille ja Etyjin pääsihteerille.